

Nr 343.

Av herr Jonsson i Järvsand, om samordning av de förmåner, som vid utbildning utgår till s. k. militär- respektive civilskadade.

I nuvarande skärpta läge på arbetsmarknaden är det inom de näringsgrenar och företag, som har drabbats av sysselsättningssvårigheter, huvudsakligast den icke yrkesutbildade arbetskraften, som inte längre är lika eftersökt som under den mest markanta högkonjunkturen. Den som saknar yrkesutbildning och dessutom är partiellt arbetsför möter ofta svårigheter, då han inte alltid är lika omplaceringsbar som övriga anställda. Med kännedom om detta faktum framstår det som naturligt, att samhället intensifierar sina ansträngningar för att bereda de partiellt arbetsföra utbildning och omskolning. Den utvidgning av verksamheten som föreslås vill undertecknad motionär därför hälsa med tillfredsställelse. Den förutsatta höjningen av utbildningsbidragen är också den väl motiverad.

Motionären anser tiden inne för att i samband med årets beslut om ytterligare utbyggd arbetsvård en slutgiltig samordning sker av de förmåner, som vid utbildning utgår till s. k. militär- respektive civilskadade. En kort redogörelse för utvecklingen av förhållandet mellan dessa båda grupper kan vara motiverad.

Arbetsmarknadsstyrelsens verksamhet på det arbetsvårdande området kan sägas inledd med omskolning av beredskapsinvalid. De goda resultat, som därvid uppnåddes, gjorde att verksamheten så småningom kom att omfatta jämväl s. k. civilskadade, d. v. s. personer som inte blivit partiellt arbetsföra under militärtjänst. Från början var emellertid de civilskadade sämre ställda än de militärskadade såväl i vad som avsåg utbildningens längd och kvalité som beträffande ekonomiska förmåner under utbildningstiden. Steg för steg har emellertid olikheterna utjämnats. Medan de civilskadade till en början var hänvisade till de särskilda utbildningskurser för partiellt arbetsföra, som anordnades av överstyrelsen för yrkesutbildning, kan de numera i likhet med de militärskadade erhålla utbildning vid varje skola, som står under statlig kontroll, liksom de också kommit att omfattas av möjligheterna till utbildning direkt på arbetsplatser.

Det måste anses naturligt, att likartade förmåner utgår till militär- och civilskadade. Trots den fortgående utjämnning som skett finns ännu några skillnader i behandlingen av dessa grupper, som knappast kan motiveras. Således är den civilskadade återbetalningsskyldig för det startbidrag, som efter avslutad utbildning kan beviljas honom för att möjliggöra hans försörjning utan att han skall behöva anlita fattigvården fram till den första avlöningsdagen. För den militärskadade föreligger ingen sådan återbetal-

ningsskyldighet. Motionären anser att återbetalningsskyldigheten bör avskaffas även för civilskadade.

En annan ännu kvarstående olikhet är, att den militärskadade kan erhålla ett beklädnadsbidrag på 75 kronor, avsett för arbetskläder, medan den civilskadade saknar denna möjlighet. Då emellertid den senare givetvis har samma behov av arbetskläder liksom han i samma utsträckning saknar egna medel till inköp därav, vill motionären hemställa att även den civilskadade beredes möjlighet erhålla nämnda beklädnadsbidrag.

Om riksdagen beslutar ovan föreslagna ändringar, skulle endast en olikhet kvarstå mellan militärskadade och civilskadade. Av denna olikhet torde dock den som åtnjuter omskolningsbidrag knappast märka någonting. Under det att staten helt svarar för utbildningskostnaderna för de militärskadade, åligger det kommunerna att beträffande de civilskadade svara för 25 % av kostnaderna för bidrag till den partiellt arbetslösa familj. Denna skillnad kan synas mindre väsentlig. Emellertid kommer denna klyfta att vidgas om, som departementschefen föreslår, kommunerna från och med nästa budgetår skall lämna bidrag med högst 25 % även till omskolningsbidragen i övrigt. Då undertecknad finner det önskvärt, att staten helt svarar för kostnaderna vid utbildning och omskolning av partiellt arbetslösa, vill jag avråda från att den av departementschefen föreslagna överflyttningen av viss del av kostnaderna kommer till stånd. I stället bör sådan ändring ske, att staten helt svarar för familjebidraget även för civilskadade.

Med stöd av vad här anförts hemställes,

att riksdagen uttalar sig för fullständig likhet i förmåner som vid utbildning utgår till s. k. militär- respektive civilskadade.

Stockholm den 27 januari 1953.

Sigfrid Jonsson.